

แผนการจัดการเรียนรู้แนวทางเศรษฐกิจพอเพียง วิชาดนตรี

สาระการเรียนรู้ศิลปะ	วิชาดนตรี	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่องการปฏิบัติเครื่องดนตรี		เวลาเรียน ๒ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่องการบรรเลงวงโฟล์คซอง (Folksong)		เวลาเรียน ๒ ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ศ ๒.๑ เข้าใจและแสดงออกทางดนตรีอย่างสร้างสรรค์วิเคราะห์วิพากษ์วิจารณ์คุณค่าดนตรี ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่อดนตรีอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ตัวชี้วัด

ม.๒.๑/๒ ร้องเพลง เล่นดนตรีเดี่ยวและรวมวงโดยเน้นเทคนิคการร้อง การเล่น การแสดงออกและคุณภาพเสียง

ม.๒.๑/๓ อธิบายเหตุผลในการเลือกใช้อุปกรณ์ดนตรีในการสร้างสรรค์งานดนตรีของตนเอง

๑. สาระสำคัญ

ศึกษาการปฏิบัติเทคนิควิธีการและเทคโนโลยีที่ทันสมัยในการบรรเลงดนตรี นำความรู้ทาง องค์ประกอบของดนตรีมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวัน โดยนำเอาปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาแสดงออกสร้างสรรค์งานดนตรีวัฒนธรรมประเพณีภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล

๒. ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

นักเรียนเข้าใจทฤษฎีเทคนิคพื้นฐานของดนตรีสากลและสามารถปฏิบัติเครื่องดนตรีพื้นฐาน เข้าใจ วิธีการเก็บรักษาเครื่องดนตรี

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๓.๑ จุดประสงค์ปลายทาง

เข้าใจทฤษฎีดนตรีและปฏิบัติเครื่องดนตรีได้

๓.๑ จุดประสงค์นำทาง

๓.๒.๑ เข้าใจทฤษฎีเทคนิคพื้นฐานในการบรรเลงดนตรี

๓.๒.๒ สามารถบรรเลงเครื่องดนตรีตามโน้ตเพลงได้อย่างถูกต้อง

๔. สาระการเรียนรู้

๔.๑ ทฤษฎีเทคนิคพื้นฐานในการบรรเลงวงโฟล์คซอง (Folksong)

๔.๒ วิธีการเก็บรักษาเครื่องดนตรี

๕. กิจกรรมการเรียนการสอน/กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

๕.๑ นักเรียนฟังเพลงพระราชานิพนธ์ชะตาชีวิต และอธิบายประวัติความหมายของบทเพลงและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับนักเรียน

ขั้นสอน

๕.๒ อธิบายเกี่ยวกับประโยชน์ของการเรียนวิชาดนตรีและการฝึกเครื่องดนตรี

๕.๓ ครูอธิบายและสาธิตเกี่ยวกับทฤษฎีเทคนิคพื้นฐานในการบรรเลงวงโฟล์คซอง (Folksong)

๕.๔ ครูสาธิตการปฏิบัติวงโฟล์คซอง (Folksong) ให้นักเรียนดู

๕.๕ ให้นักเรียนฝึกการปฏิบัติวงโฟล์คซอง (Folksong) เพลงพระราชานิพนธ์ “ชะตาชีวิต”

ขั้นสรุป

๕.๖ ครูอธิบายเพิ่มเติมและชี้แจงให้เห็นถึงประโยชน์และคุณค่าของดนตรีที่นำไปใช้กับชีวิตประจำวัน

๕.๙ นักเรียนทดสอบรวมวงบรรเลงเพลงพระราชานิพนธ์ “ชะตาชีวิต”

๖. พฤติกรรมที่ต้องการเน้น

๖.๑ พฤติกรรมตนเอง

- มีความรับผิดชอบ ตรงต่อเวลาขยันหมั่นเพียรรู้จักประมาณตนและวางแผนการฝึกฝน

๖.๒ พฤติกรรมต่อผู้อื่น

- เสียสละไม่เห็นแก่ตัวเคารพสิทธิของผู้อื่น

๖.๓ พฤติกรรมต่อส่วนรวม

- เคารพกฎ กติกา มารยาท เป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี

๗. กระบวนการวัดและประเมินผล

จุดประสงค์ การเรียนรู้ (นำทาง)	วิธีวัด	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
๑.	สอบข้อเขียน/ปรนัย	แบบทดสอบ	เกณฑ์การผ่านร้อยละ๘๐
๒.	สอบปฏิบัติ	แบบสังเกตพฤติกรรม	เกณฑ์การผ่านร้อยละ๘๐

๘. สื่อการเรียนรู้ / วัสดุการเรียนการสอน

๘.๑ เอกสารประกอบการสอน ใบความรู้

๘.๒ แผ่นบันทึกเสียงเพลงและวีดิทัศน์

๙. แหล่งการเรียนรู้

๙.๑ ห้องเรียนดนตรี

๙.๒ ห้องสมุด

๙.๓ รายการโทรทัศน์

๙.๔ ข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต ตามเว็บไซต์ด้านดนตรีเช่น www.dontri.net

๑๐. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

๑๑. แนวทางการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดการเรียนรู้

- ผู้สอนนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

หลักความพอประมาณ	หลักความมีเหตุผล	หลักสร้างภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี
๑. ครูศึกษาหลักสูตร มาตรฐานการเรียนรู้ วิเคราะห์ตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้ แกนกลาง ๒. เวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีความเหมาะสมกับนักเรียน ๓. ครูสืบค้นข้อมูล เรื่องการให้เหตุผล จากคู่มือครู หนังสือและอินเทอร์เน็ต ๔. ครูเตรียมใบความรู้ ใบงาน ให้พอเหมาะกับจำนวนนักเรียน/กิจกรรมทั้งหมด ๕. ครูเตรียมความรู้สื่อแหล่งเรียนรู้ได้เหมาะสมกับบริบทของ โรงเรียน	๑. จัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับ มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด ๒. เตรียมความพร้อมในการจัดการเรียนรู้ ๓. มีสื่ออุปกรณ์ที่สอดคล้องกับการเรียนรู้	๑. ครูจัดการเรียนรู้ได้ตรงตาม หลักสูตร มาตรฐานการเรียนรู้ วิเคราะห์ตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้ แกนกลาง ๒. ครูมีความพร้อมและความมั่นใจในการจัดการเรียนรู้ ๓. ครูสามารถแก้ปัญหาในการจัดการเรียนการสอน ๔. ครูมีความเป็นกัลยาณมิตรเอื้ออาทรและ ยอมรับฟังความคิดเห็นของนักเรียน ๕. ครูวางแผนการสอนและเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ให้พร้อม

ความรู้

๑. ทฤษฎีเทคนิคพื้นฐานในการบรรเลงวงโพล์คซอง (Folksong)
๒. วิธีการเก็บรักษาเครื่องดนตรี

คุณธรรม

๑. มีความใฝ่ รู้ใฝ่ เรียน
๒. มีความมุ่งมั่น ในการท างานเป็นทีม
๓. รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
๔. มีการช่วยเหลือร่วมมือ
๕. ตรงต่อเวลา
๖. มีความรับผิดชอบ
๗. รักษ์ความเป็นไทย

- ผู้เรียนได้เรียนรู้หลักคิดและฝึกปฏิบัติตามหลัก ๓ ห่วง ๒ เงื่อนไข ดังนี้

หลักพอประมาณ แบ่งเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมได้อย่างเหมาะสม ใช้สถานที่สื่อการเรียนรู้และวัสดุอุปกรณ์ได้อย่างคุ้มค่า ใช้ทักษะความสามารถในการทำกิจกรรมได้เหมาะสมกับศักยภาพของตนเอง	หลักมีเหตุผล เพื่อให้มีความรู้เรื่องประวัติและความเป็นมาและคุณค่าของดนตรีและการเขียนผังมโนทัศน์ฯ สิ่งที่ได้เรียนรู้บูรณาการหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้มีความรู้ความสามารถและทักษะในการทำงานและในการทำผังมโนทัศน์ฯ เพื่อให้มีทักษะการคิดวิเคราะห์ แก้ปัญหา ประเมินคุณค่าและนำเสนอผลงานด้วยผังมโนทัศน์ฯ รวมทั้งเพื่อให้มีความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น	หลักการสร้างภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี มีการวางแผนในการทำงานเป็นกลุ่ม มีลักษณะการเป็นผู้นำ และผู้ตามที่ดีปรับตัวในการทำงานร่วมกับ เพื่อนได้ ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นรู้จักการแก้ปัญหาเพื่อการปรับปรุงและพัฒนา
ความรู้ ๑. ทฤษฎีเทคนิคพื้นฐานในการบรรเลงวงโฟล์คซอง (Folksong) ๒. วิธีการเก็บรักษาเครื่องดนตรี		
คุณธรรม ๑. มีความใฝ่รู้ใฝ่เรียน ๒. มีความมุ่งมั่นในการทำงานเป็นทีม ๓. รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ๔. มีการช่วยเหลือร่วมมือ ๕. ตรงต่อเวลา ๖. มีความรับผิดชอบ ๗. รักความเป็นไทย		

- ผลลัพธ์ (KPA) ที่เกิดกับผู้เรียนจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ด้านการวัด	อยู่อย่างพอเพียง – สมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ			
	วัตถุประสงค์	สังคม	สิ่งแวดล้อม	วัฒนธรรม
ความรู้(K)	<ul style="list-style-type: none"> - นักเรียนรู้จักใช้สื่อวัสดุ อุปกรณ์ และการใช้ทรัพยากรได้อย่างเหมาะสมเช่น ใบความรู้ ใบงาน คอมพิวเตอร์ เวลา เป็นต้น - นักเรียนศึกษาในเอกสารใบงาน ใบความรู้ 	<ul style="list-style-type: none"> - นักเรียนนำความรู้ที่ได้ไปใช้ประกอบการตัดสินใจ การวางแผน และการทำงานให้เกิดประโยชน์กับตนเอง ครอบครัว ชุมชนและสังคม 	<ul style="list-style-type: none"> - นำความรู้ไปใช้ในการคิดวิเคราะห์ เปรียบเทียบข้อมูลเชิงปริมาณและคุณภาพ และบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบตัว โรงเรียน ชุมชนและสังคม 	<ul style="list-style-type: none"> - มีความรู้ความเข้าใจ และใช้การให้เหตุผลเพื่อสนับสนุนความจริง และความเชื่ออย่างมีวิจารณญาณ
ทักษะ(P)	<ul style="list-style-type: none"> - นักเรียนปฏิบัติตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ในใบงานได้ถูกต้อง - นักเรียนใช้สื่อ วัสดุ อุปกรณ์การเรียนได้ถูกต้อง - นักเรียนสามารถบริหารจัดการทรัพยากรได้อย่างสมเหตุสมผล 	<ul style="list-style-type: none"> - มีทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น - นักเรียนมีทักษะที่เกิดจากการเรียนรู้และสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับตนเอง ครอบครัว ชุมชนและสังคมได้ 	<ul style="list-style-type: none"> - มีทักษะในการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม - เกิดทักษะการบริหารจัดการและการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม 	<ul style="list-style-type: none"> - นักเรียนนำทักษะกระบวนการที่ได้ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน - การร่วมมือช่วยเหลือซึ่งกันและกันภายในกลุ่ม
ค่านิยม(A)	<ul style="list-style-type: none"> - นักเรียนใช้วัสดุอุปกรณ์ และทรัพยากรอย่างประหยัดและคุ้มค่า - นักเรียนมีระเบียบวินัยรักการทำงาน - มีความรับผิดชอบ 	<ul style="list-style-type: none"> - เกิดความสามัคคีมีน้ำใจรู้จักแบ่งปันผู้อื่น - การให้ความร่วมมือ และการแสดงความความคิดเห็น 	<ul style="list-style-type: none"> - ตระหนักและเห็นคุณค่าของสิ่งแวดล้อม และมีเหตุผลในการอนุรักษ์ไว้ - รู้จักใช้ทรัพยากร สิ่งแวดล้อมอย่างคุ้มค่า 	<ul style="list-style-type: none"> - เกิดความร่วมมือในการทำงานร่วมกัน

๑๒. บันทึกผลการจัดการเรียนรู้

ผลการเรียนรู้.....

ปัญหา/อุปสรรค

แนวทางแก้ไข/แนวทางพัฒนา.....

ลงชื่อครูผู้สอน
(นายสิทธิกร เพ็ชรรัตน์)

๑๓. ความคิดเห็นของหัวหน้ากลุ่มงานวิชาการ

.....
.....
.....

ลงชื่อหัวหน้ากลุ่มงานวิชาการ
(นางสาวชญานิน คมพจน์)

๑๔. ความคิดเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียน

.....
.....
.....

ลงชื่อ
(นางจิรพรรณ มุกดาร์ตัน)
ผู้อำนวยการโรงเรียนรัชชประภาวิทยาคม

ใบความรู้

สาระการเรียนรู้ศิลปะ วิชาดนตรี

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่องการปฏิบัติเครื่องดนตรี

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่องการบรรเลงวงโฟล์คซอง (Folksong)

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

เวลาเรียน ๒ ชั่วโมง

เวลาเรียน ๒ ชั่วโมง

วงโฟล์คซอง (Folksong)

ความหมายที่แท้จริงของคำว่า โฟล์คซอง (Folksong) คือ เพลงพื้นบ้าน เป็นเพลงของชาวบ้านที่สร้างขึ้นเพื่อความบันเทิง สนุกสนาน หรือประกอบงานพิธีของชาวบ้าน เนื้อหาของบทเพลงจะมีทั้งคติสอนใจ คติธรรม เรื่องราวที่เกี่ยวกับศาสนา ชีวิตความเป็นอยู่ ความรัก เป็นต้น การขับร้องจะมีเครื่องดนตรีบรรเลงประกอบ หรือไม่มีก็ได้ ถ้าใช้เครื่องดนตรี ก็จะนำเครื่องดนตรีที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาบรรเลงประกอบ ไม่มีแบบแผนการบรรเลงที่แน่นอน ถือได้ว่าเพลงพื้นบ้านของทุกชาติเป็นต้นกำเนิดของเพลงชนิดอื่นๆ ซึ่งต่างก็วิวัฒนาการมาจากเพลงพื้นบ้านทั้งสิ้น

สำหรับในประเทศไทย มีผู้นำเอาคำว่า “โฟล์คซอง” มาใช้ในความหมายของ การขับร้องเพลงตามสมัยนิยมทั่วไป พร้อมกับการบรรเลงก็ตาร์คโลประกอบการขับร้อง ในยุคแรกๆ จะนิยมใช้คูสติกกี้ตาร์ (ก็ตาร์โปร่ง) ในการบรรเลงคโล ปัจจุบันนิยมที่จะนำกีตาร์ไฟฟ้ามาใช้บรรเลงด้วยเหมือนกัน การขับร้องจะมีความสำคัญมากกว่าการบรรเลงดนตรี เครื่องดนตรีอื่นๆ ที่สามารถนำมาประสมวงได้ เช่น ฮีบเพลงปาก ขลุ่ย และเครื่องดนตรีประกอบจังหวะต่างๆ

ประเภทวงดนตรีสากล

๑. วงแชมเบอร์ (Chamber Ensembles)
๒. วงแบนด์ (Band)
๓. วงโฟล์คซอง (Folksong)
๔. วงสตริงคอมโบ (String Combo)
๕. วงออร์เคสตรา (Orchestra)

บทเพลงพระราชนิพนธ์ชะตาชีวิต

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระราชนิพนธ์เพลงนี้ในปลาย พ.ศ. ๒๔๘๙ ขณะที่เสด็จพระราชดำเนินไปทรงศึกษา ณ เมืองโลซานน์ ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ อีกวาระหนึ่งหลังจากเสด็จขึ้นครองราชย์แล้ว เพลงพระราชนิพนธ์ชะตาชีวิต เป็นเพลงเดียวที่ทรงพระราชนิพนธ์ในรูปแบบบลูส์แท้ๆ โดยไม่มีสเกลอื่นปะปนเลย ต่อมาเมื่อบรรเลงในวงบิกแบนด์ (Big Band) จึงเล่นให้เร็วและกระชับขึ้นโดยบรรเลงเป็นบลูส์สวิง คือนำเอา จังหวะสวิงของแจสมมาผสมกับบลูส์

หลักพระราชประสงค์ คือตบท้ายต้องสะท้อนปรัชญาชีวิตที่ให้ความหวังอยู่ด้วย

เนื้อเพลงพระราชนิพนธ์ชะตาชีวิต

นกน้อยคล้อยบินตามเด็วตาย
คิดคิดมิวายกังวลให้หม่นกั๊กหมอง
ขาดมวลมิตรไร้คนสนิหคู้เคียงครอง
หลงใหลหมายปองคนปราณี
ขาดเรือนแหล่งพักพำนักนอน
ขาดญาติมิตรและน้องพี่
บาปกรรมคงมี
จำทนระทม
ท้องฟ้าสายฝนห่าวันเดือน
แสงลับน้บวันจะเดือนให้ใจต้องชื่นชม
หากเย็นลงฟ้าคงยังมีดั่งตรอมตรม
ชีวิตระทมเพราะรอมมา
จวบจันทร์แจ่มฟ้านภาส่อง
เฝ้ามองให้เดือนซุวิญญาน์
สักวันบุญมา
ชะตาคงดี

ชะตาชีวิต
(H.M. Blues)

บท น้อย คล้อย นิน มาเดียว ดาย คัด คัด มีวาย กัง วล ให้
หม่น ฤ - ทัย หมอง ขาด มวล มิตร ไร้ คน ส- นิต ฤ์ เสียง ทรง
หลง โหล นมาช ปอง คน ปรา-นิ ขาด เวื่อน แผล่ง พัก ทำ นก นอน
ขาด ญาติ บี ตร และ น้อง พี่ บาล กรรม คง มี จำ ทน ระ ทน
ท้อง ฟิลา สยัค ติระ วัน เดือน แสง สับ นับ วัน จะ เดือน ให้
ใจ ต้อง ซีน ชม หาก เป็น ลง ฟิลา คง ซึ้ง มีด มีง ตรอม ตรม
สิ วิด ระ ทม เพราะ รอ มา จวน จันทร์ แฉ่ม ฟิลา น - ภา ผ่อง
เฝ้า มอง ให้ เดือน ขุน วิญญ-ญาติ สัก วัน บุญ มา สะ ตา คง ดี

